

Ekonomika

Francija ir viena no ekonomikas lielvarām. 2010. gadā pēc dažādu starptautisko organizāciju IKP novērtējuma Francija dala devīto un astoto vietu pasaulē. IKP pieaugums 2010. gadā bija 1,4%. Francija pārdzīvoja globālo ekonomikas krīzi labāk nekā citas lielās ES valstis, jo Francijā ir diezgan elastīgs vietējais patēriņš un liels valsts sektors. Tomēr ir augsts bezdarba līmenis – 2010. gadā tas bija 9,3%.

Apstrādes rūpniecības galvenie sektori ir mašīnbūve (vieglo un smago automašīnu ražošana, sadzīves elektrotehnikas ražošana (televizori, veļas mašīnas u.c.), lidmašīnu būve, kuģubūve (tankkuģi, jūras prāmji) un darbgaldu ražošana. Attīstīta ir ķīmijas un naftas ķīmijas izstrādājumu ražošana (kaustiskā soda, sintētiskais kaučuks, plastmasas, minerālmēsli, farmācija u.c.) un melno un krāsaino (alumīnijs, svins, cinks) metālu ražošana. Augstu novērtēti ir franču tekstilizstrādājumi, apavi, juvelierizstrādājumi, parfimērija un kosmētika, konjaks un sieru (ražo aptuveni 400 šķirnes).

Francija ir vadošā lauksaimniecības produktu ražotāja ES un ieņem pirmās vietas pasaulē pēc liellopu, cūku un putnu skaita, kā arī piena, olu un gaļas ražošanā. Attīstīta graudkopība; nozīmīgākās kultūras ir kvieši, mieži un kukurūza. Francijā ir senas vīnogu audzēšanas tradīcijas; attīstīta augļkopība, dārzeņu audzēšana un puķkopība. 70% lauksaimniecības produktu eksportē uz ES dalībvalstīm un daudzām nabadzīgām Āfrikas valstīm. Francijas lauksaimniecības nozare ir lielā mērā atkarīga no ES subsīdijām, un tā ir arī viena no tām ES dalībvalstīm, kuras aktīvi pretojas subsīdiu samazināšanai. Vietējos ražotājus atbalsta arī valdības īstenotā lauksaimniecības politika, piemēram, vīns kā „veselīgs pārtikas izstrādājums” netiek aplūkots ar PVN. Vīna ražošanā 2009. gadā Francija ierindojās 2. vietā pasaulē pēc Itālijas. Svarīgas nozares ir arī zvejniecība un austeru audzēšana.

Francija ir viena no pirmajām jauno tehnoloģiju radīšanā un ieviešanā. Pētījumiem un attīstībai novirzītie finanšu līdzekļi ir ceturtie lielākie OECD dalībvalstīs – 2,26% no IKP.

Tūrisms ir svarīgs ienākumu avots. 2010. gadā Francija bija vispopulārākais ceļotāju galamērķis, šo valsti apmeklēja 77 miljoni tūristu.

Francijā ir attīstīta atomelektroenerģijas ražošana (59 atomreaktori), un tā ir otra lielākā atomenerģijas ražotāja pasaulē pēc ASV.

Francija ir ceturta nozīmīgākā ieroču eksportētāja pasaulē. Francijas ieroču rūpniecības galvenais klients ir Francijas valdība, kura iepērk karakuģus, šaujamo ieroci, kodolieročus un citu militāro aprīkojumu. Ne tikai Francijas valdības tērīni militārā ekipējuma iegādei veicina šīs nozares izaugsmi, bet arī citu valstu pieprasījums, cita starpā AAE, Grieķijas, Indijas, Pakistānas, Taivānas, Singapūras u.c.

Valsts ir galvenais akcionārs vairākos dzelzceļa infrastruktūras uzņēmumos, energokompānijās, telekomunikācijās, gaisa satiksmē, kā arī banku un apdrošināšanas kompānijās.

Francijas reģionu ekonomiskā situācija ir samērā līdzīga. Piemēram, Spānijā, Itālijā vai Vācijā atšķirības starp apvidiem ir daudz izteiktākas. Tomēr četri Francijas reģioni saimnieciskajā rosībā mazliet atpaliek no citiem, tie ir: *Nord-Pas-de-Calais*, *Picardie*, *Languedoc-Roussillon* un *Corse*. Attīstītākie valsts reģioni ir *Ile-de-France*, *Rhones-Alpes* (rūpniecība, pakalpojumi, augstās tehnoloģijas), *Provence-Alpes-Cotes d'Azur* (pakalpojumi, rūpniecība, tūrisms un vīna ražošana) un *Pays de la Loire*.

Vairāki Francijas uzņēmumi savās jomās ieņem vadošās vietas pasaulē, piemēram, apdrošināšanas kompānija *AXA*, lidsabiedrība *Air France*, kosmētikas ražotājs *L'Oreal*, luksusa priekšmetu ražotāji *LFHM* un *PPR*, enerģētikas uzņēmumi *GDF-Suez*, *Électricité de France S.A.*, *Areva*, celtniecības uzņēmumi *VINCI*, *Bouygues* un *Eiffage*, riepju ražotājs *Michelin*, cementa ražotājs *Lafarge*, reklāmas uzņēmumi *Publicis* un *JCDecaux*, mazumtirdzniecības veikalu ķēde *Carrefour*, kosmiskās aviācijas uzņēmums *EADS*, pārtikas preču ražotājs *Danone*, farmācijas uzņēmums *Sanofi Aventis*, autoražotāji *PSA Peugeot Citroën* un *Renault-Nissan*, viesnīcu attīstītājs *Accor*, alkoholisko dzērienu ražotājs *Pernod Ricard* un citi.

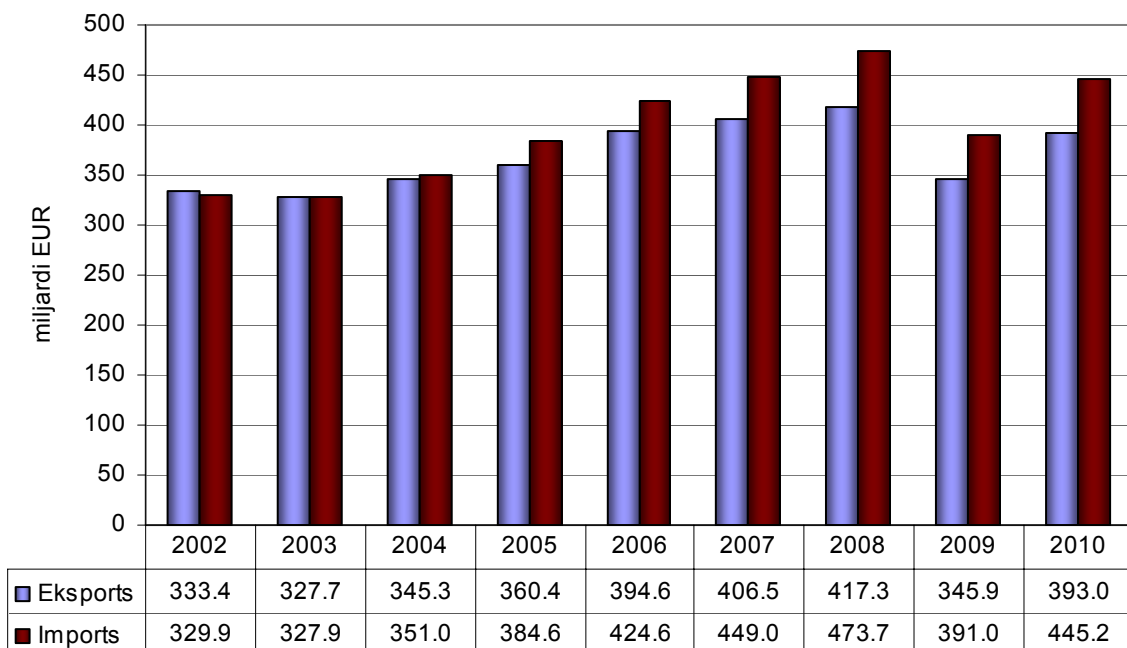
Preču ārējā tirdzniecība

Francijas preču ārējās tirdzniecības vērtība 2010. gadā sasniedza 838,2 miljardus eiro, kas salīdzinājumā ar krīzes 2009. gadu pieauga par 14%. Sākot ar 2003. gadu preču ārējās tirdzniecības bilance ir negatīva un 2010. gadā sasniedz -52,2 miljardus eiro. Francijas galvenais preču ārējās tirdzniecības partneris ir Vācija, tās īpatsvars eksportā ir 16%, bet importā - 18%.

Eksportē galvenokārt mehāniskās iekārtas, elektroiekārtas un transporta līdzekļus, ķīmijas izstrādājumus, cita starpā kosmētiku.

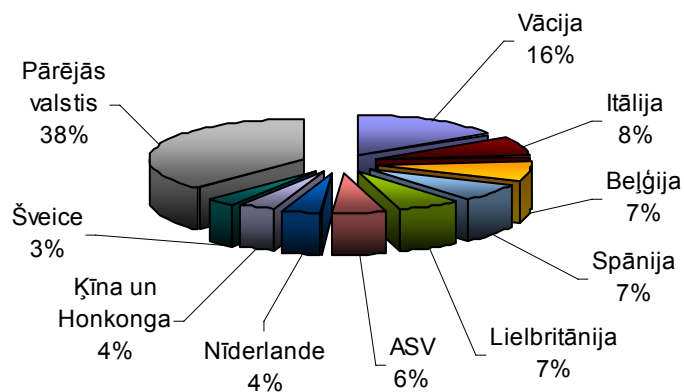
Pārsvarā ievieš mehāniskās iekārtas, elektroiekārtas un transporta līdzekļus, ķīmijas produktus un metālizstrādājumus, iepērk arī enerģiju.

Francijas preču ārējā tirdzniecība

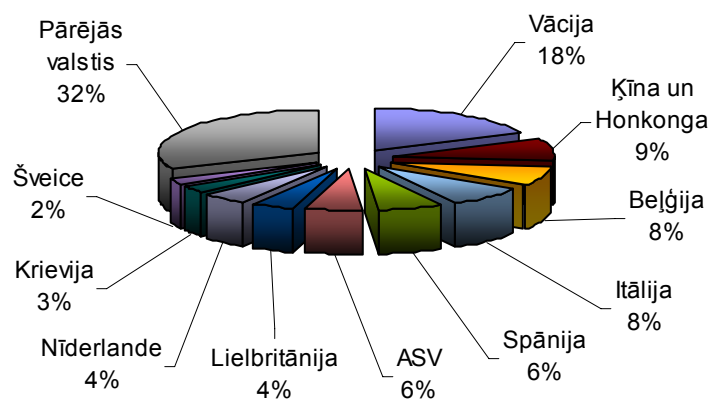
Avots: http://lekiosque.finances.gouv.fr/appchiffre/etudes/cadre_etude.asp

Galvenie eksporta partneri 2010. gadā

Avots: http://lekiosque.finances.gouv.fr/appchiffre/etudes/cadre_etude.asp

Galvenie importa partneri 2010. gadā

Avots: http://lekiosque.finances.gouv.fr/appchiffre/etudes/cadre_etude.asp

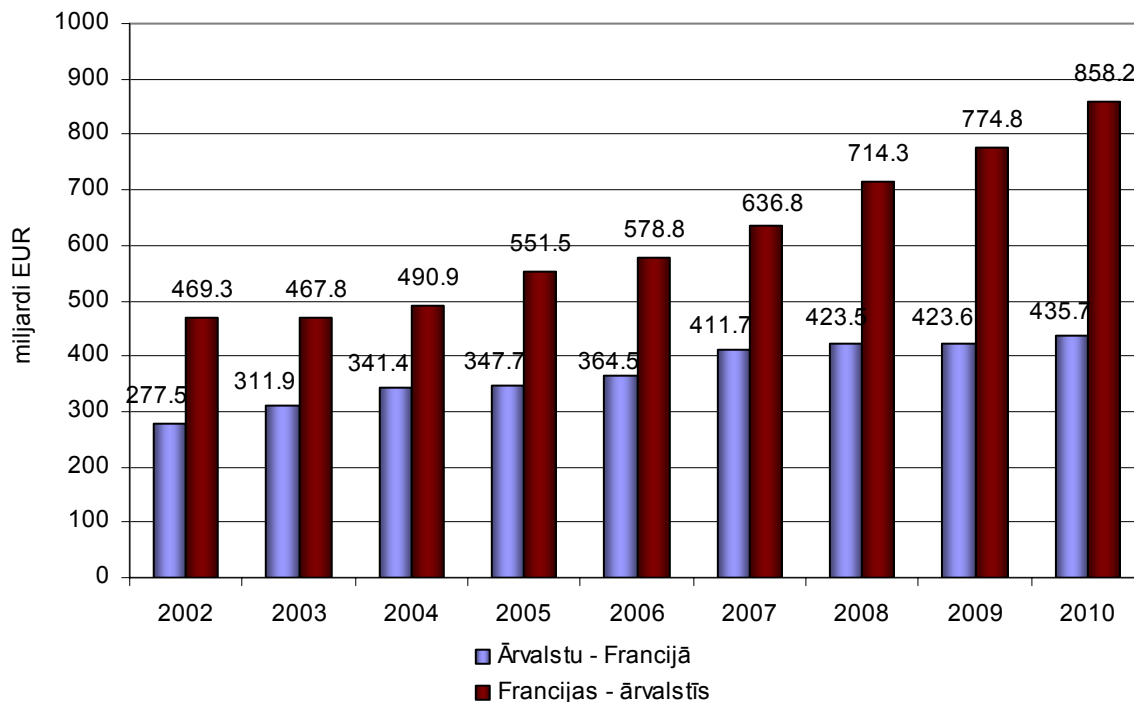
Investīcijas

2010. gada beigās Francijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs sasniedzs 858,2 miljardus eiro, kas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada beigām pieaugušas par 11%, bet ārvalstu uzkrātās tiešās investīcijas Francijā - 435,7 miljardus eiro (+3%). Investīciju bilance ir pozitīva un iepriekšējā gada beigās sasniedza 422,5 miljardus eiro.

2010. gada beigās tiešās investīcijas Francijā galvenokārt uzkrātas no Nīderlandes (16%), Luksemburgas (16%), ASV (12%), Lielbritānijas (12%), Vācijas (11%) un Beļģijas (10%). Lielākā daļa investēta finansēs un apdrošināšanā (29%), rūpniecībā (24%) un nekustamos īpašumos (23%).

Savukārt Francijas tiešās investīcijas pārsvarā uzkrātas ASV (17%), Beļģijā (15%) un Nīderlandē (10%). Francijas uzņēmēji lielākoties investējuši finansēs un apdrošināšanā (29%), kā arī rūpniecībā (25%).

Uzkrātās tiešās investīcijas, miljardi EUR

Avots: <http://www.banque-france.fr/>